

לעילוי נשמת הרי אברהם יוסף שמואל אלטר בן הרי טוביה ז"ל

בראתי יצר הרע בראתי
תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת חקת / בלק
Shabbos Parshas Chukas / Balak

י"ב תמוז תשס"ג - July 12, 2003

הדלקת נרות שבת - 8:12 (Monsey, NY) שקיעה/יום השבת - 8:29
זמן קריאת שמע/מ"א - 8:42 צאת הכוכבים/מערב - 9:19
זמן קריאת שמע/הגרי"א - 9:18 צה"כ/לשיטת רבינו תם - 9:41
ימי שמדליק מוקדם, אין לאחר מזמן עצם קבלת השבת (משיאמר מזמור שיר)

מדעות עליון

ויאמר להם שמעו נא המרים המן הסלע הזה נוציא לכם מים וגוי (כ"ו)
הנה מצינו שמשה רבינו לא שינה מדבור של השי"ת אף דק מן הדק, ומה שקרא
לבני ישראל "שמעו נא המרים" היה ביטוי מה שלמד מהקב"ה כמו שפי' "ממרים"
ומשה הכין דבריו שיהיו מכוונים כלי הקב"ה. וא"כ קשה, דלמה נענש משה רבינו על
מה שדיבר קשות אל בניי כשאמר להם "שמעו נא המרים"?
ומפרש הגמור"ר חיים אפרים זינציק זצ"ל, בס' אור חדש, דהנה מצינו במדרש
תנחומא, מעשה ברבי חנינא בן דוסא שראה את הארי ואמר לו "אי מלך חלש, לא
השבעתיך שלא תיראה בארץ ישראל" מיד ברח הארי. רץ אחריו רבי חנינא ואמר
לו, "נעניתי לך שקראתיך חלש, ומי שבראך קראך גיבור" ע"כ עיי"ש. פירוש,
שהדברים "מלך חלש" שיצא מפיו של רבי חנינא לא היו אלא כדי להחדיר את
האמונה והידיעה שרק ה' הוא האלקים ואין עוד מלבדו, ועי"ז יסיר פחד מן
הנבראים. אמנם אחרי הכל, אין זה הביטוי שהקב"ה משתמש בו, כי הארי נקרא
הגיבור מכל הבהמות, כמו דכתי' (משלי ל"ג) "ליש גיבור בבהמה". לכן חזר בו רב
חנינא ממילים אלו ופייס את הארי.

ולפי"ז י"ל דהה"נ לגבי משה רבינו, דבאמת ישתדל האדם לדבר בלשון רבו, אבל
לא כל הנהגה ולא כל דיבור ממש יכול משה ללמוד מרבו, הקב"ה, כי לא בכל דבר
אפשר להתדמות להשי"ת ולדבר בלשון, כמו שדרשו חז"ל "קדושים תהיו" - יכול
כמוני תי"ל "קדוש אני", קדושתו למעלה מקדושתכם.

ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בניי וגוי (כ"ב)
לכאורה יש להקשות, דמה היה למואב לגור ולפתח מבני ישראל, והלא נצטוו הם

מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל וגוי (כ"ד-ה)

In this week's *Parsha*, we encounter a surprising phenomenon in the form of the curses, which in effect became blessings, of the heathen prophet Bilaam, some of which have achieved significant prominence within our day to day liturgy. Why should the utterances of a wicked man whose intention was to harm the Jewish People, be accorded such high esteem and significance?

R' Shmshon Raphael Hirsch ZT"L comments that, in truth, the Prophet Bilaam focused on three different aspects of the character of the Jewish people in order to curse them into submission, but was unable to detect any weakness or failing therein. Initially, he looked at the physical strength of the Jewish nation and concluded "*They will not be destroyed like other nations, for their roots (i.e. the Patriarchs and Matriarchs) are strong and indestructible.*" Secondly, he tried to uncover some spiritual weakness but was disappointed to find that no form of alien or heathen rites were prevalent, for the Jewish soul is able to attain total spiritual fulfillment through attachment and commitment to *Torah* and *Mitzvos* alone. Finally, he sought to identify some form of moral degeneration, but was yet again confounded upon observing the modest and non-intrusive nature of the order of the Jewish encampment, which precluded any improper and immodest thought or action. It was these remarkable aspects of overall strength which prompted his words of admiration and blessing. It is these very elements which have been so prominently highlighted in Jewish prayer and liturgy because they define much of that inherent actual and potential greatness.

הוא היה אומר.....

R' Yisroel Meir Kagan ZT"L (Chofetz Chaim) would say:

"Lack of happiness is dangerous to one's health. The *Torah* prohibits us from endangering our health. We must be more stringent in these matters than other prohibitions."

R' Levi Yitzchak of Berdichev ZT"L (Kedushas Levi)

"When *Moshe Rabbeinu* called the Jewish people "המקדים" - "*Rebels*", this was considered a very grave sin for a person on his spiritual level. For when Jews are in trouble, the proper thing to do is to help rather than chastise them."

Reb Shlomo Carlebach Z"L would say:

"I want to bless every *chasan* and *kallah*, that when you have children, the night before you give your child a name, take out your *kesubah* and cry over it. Then your eyesight will be so clear and you will know just what name to give!"

MANY THANKS MR & MRS HESHY SCHLOSSER FOR SPONSORING THIS ISSUE

For all inquiries and חתונה, please call 845-821-6200 or E-mail: TorahTavlin@aol.com

father. The normal human reaction would have been one of grief-stricken despondency, a sorrow so deep that it can affect and impair a person's ability to go on in life." R' Shloime Zalman looked up at his listeners. "But not the *heilege* R' Nosson Adler. He was not of this world, more akin to an angel of Heaven. When he came to make the *beracha* that is said by a mourner - "ברוך דיין האמת" - "*Blessed is the true judge*" - his face was one of pure, unadulterated joy! His belief in the acts of *Hashem* and his total acceptance of G-d's judgement was so complete that he experienced a happiness at the moment when he said the blessing that fell nothing short of the blissful joy that R' Nosson displayed on *Simchas Torah*! There were many witnesses who were there who saw the *Rebbe* as he performed this *mitzva* with pure delight and superhuman satisfaction."

R' Shloime Zalman sighed. "Unfortunately, in today's day and age, we do not have anyone on the level of R' Nosson Adler. But it's important to think there was once a time in *Klal Yisroel* when people were so lofty as to attain the depth of שלימות בעבודת ה' - *Complete and total subservience to Hashem*, and aspire to emulate the ways of our holy predecessors, the way R' Nosson Adler did!"

TORAH GEMS

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר וכו' (יט-ב)

When it comes to certain *mitzvos* called חוקות, Rashi tells us that there is no explanation or reason for the *mitzvah*. Rather, it is a decree from Heaven and we have no right to undermine it. The question is: what is so terrible if we want to know the reason for a *mitzvah*? Why shouldn't we attempt to understand it?

The **Vilna Gaon, R' Eliyohu of Vilna ZT"L**, quotes the *Mishna* (שבת א-ג): "*One should not read by the light of a candle on Shabbos.*" The *Mishna* does not give any explanation for this prohibition, until the *gemara* (שבת יב) elaborates and says, "*Because one may come to put out the candle. R' Yishmael Ben Elisha said, 'I thought that I would (overcome this prohibition and) read and not put out the fire. One time I was reading and (unthinkingly) I almost extinguished the flame. Now I know how great and insightful are the words of Chazal when they said not to read by the light of a candle.'*" We learn an incredible lesson from here: It was only when R' Yishmael was told the reason for the prohibition, that he felt that it would not apply to him and he would be able to withstand the urge to put out the flame. However, when he himself saw how close he came to transgressing an איסור מדאורייתא, it was then that he realized how deeply insightful *Chazal* were for not giving any explanation in the *mishna*. Thus, Rashi is teaching us that a חק - a *mitzvah* that has no reason, we have no right to even attempt to understand it for by doing so, this itself may bring us to transgress!

"אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה" (דברים ב-ט)?

אלא מבאר הגמ"ר יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, בסי' חכמת חיים, דאיתא בגמ' (בבא קמא לח:) דמה שלמדנו מהקרא "ואל תתגר בם מלחמה" - היינו מלחמה הוא דלא, אבל אנגריא עבד בהו. משא"כ בבני עמון שנא' "ואל תתגר בם" - אבל "מלחמה" לא נאמר בהם, מלמד שאפי' אנגריא לא תעבד בהו ע"כ. ופרש"י שמואב באה מבת לוט הבכירה ועמון באה מבתו הצעירה, וכיון שהצעירה היתה יותר צנועה לגבי אביה, קבלה שכר בימי משה ע"י מה שנא' "אל תתגר בם" כלל. אולם על מואב לא הזהיר אלא שלא ילחם בם, אבל לצערם הותר לו עכת"ד. ואפי"ל דהיינו מה שהיה למואב פחד ומורא מבני ישראל - "ויגר מואב ... כי רב הוא" - כלומר, כי מואב הוא "רב" משלון "ורב יעבוד צעיר", והיינו שיצא מהבכירה ולא נאסר לעשות בהם אנגריא ולצערם, אלא להתגרות בם מלחמה. ומיושב היטב הקרא שפחדו של מואב היה "כי עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור" - דמשמע שבלק לא היה מפחד ממלחמה אלא "כלחוך השור" - דהיינו אנגריא וניצול, מה שלא נאסר לבני ישראל לגבי העם שיצא מהבכירה, שהוא מואב.

מעשה אבות....סימן לבנים

ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל (כ-ט)

When the brother of the great *Posek* of our generation, **R' Shloime Zalman Auerbach ZT"L**, passed away at a relatively young age, he was deeply mourned by the entire family. R' Shloime Zalman remained stoic in the face of this family tragedy and attempted, to a degree, to mask his tremendous inner sorrow. When the *Ponovezher Rosh Yeshiva*, **R' Eliezer Menachem Mann Shach ZT"L**, arrived at the home of R' Shloime Zalman to be מנחם אבל - *Console the mourner*, he noticed the intent demeanor on the mourner's face and inquired as to how R' Shloime Zalman managed his own emotions to a degree that appeared to be against human nature.

"Let me tell you a story," said R' Shloime Zalman to the crowd of listeners who had gathered around the two great *gedolim*, hoping to reap even a small measure from the casual discussion of *tzaddikim*. "The holy **Chasam Sofer, R' Moshe Sofer ZT"L**, writes about a story that happened, in his presence, to his *Rebbe*, the saintly **R' Nosson Adler ZT"L**. R' Nosson had two children, a son and a daughter. They were the apples of his eye and he loved them and doted on them as a father would to his only son and only daughter. Unfortunately, they were both taken from this world at young ages, during the lifetime of their father, R' Nosson Adler. Who can understand the mysterious ways of *Hashem* and the manner in which He runs the world?" asked R' Shloime Zalman.

"The Chasam Sofer was present the day the 14 year old daughter of R' Nosson passed away. What a loss! An only daughter who was beloved by her